

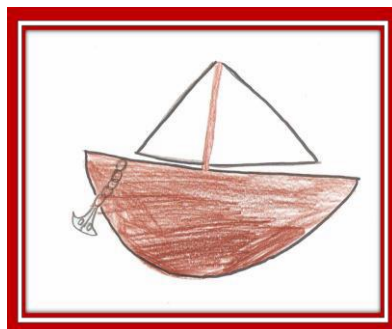

Sborník vzpomínek

Moje oblíbená hračka

Realizátoři: děti ZŠ Majakovského a klienti Centra sociálních služeb Prostějov, p.o.

Rok vydání: 2015

Zpracovala: Naděžda Kalábová

Moje první hračka - žádná

Autor: Květoslava Kalábová – 89 let, zapsala aktivizační pracovnice CSSP Renata Hýblová

Když jsem byla malá, byly mi asi 3 roky a nemohla jsem ještě pomáhat na poli a taky abych nezavazela a neotravovala rodiče při práci, tak mě rodiče dávali k sousedovi, který byl bednářem. Bednář tenkrát dělal dřevěné nádoby na vodu tzv. PUTÝNKY, vany na praní i bečky. Byla jsem u nich, než rodiče přišli z pole. Hrávala jsem si s destičkami, které měl bednář nachystané na vyrábění těch nádob. Stavěla jsem komíny a každý den byl vyšší a vyšší. Byla to obdoba nynější stavebnice.

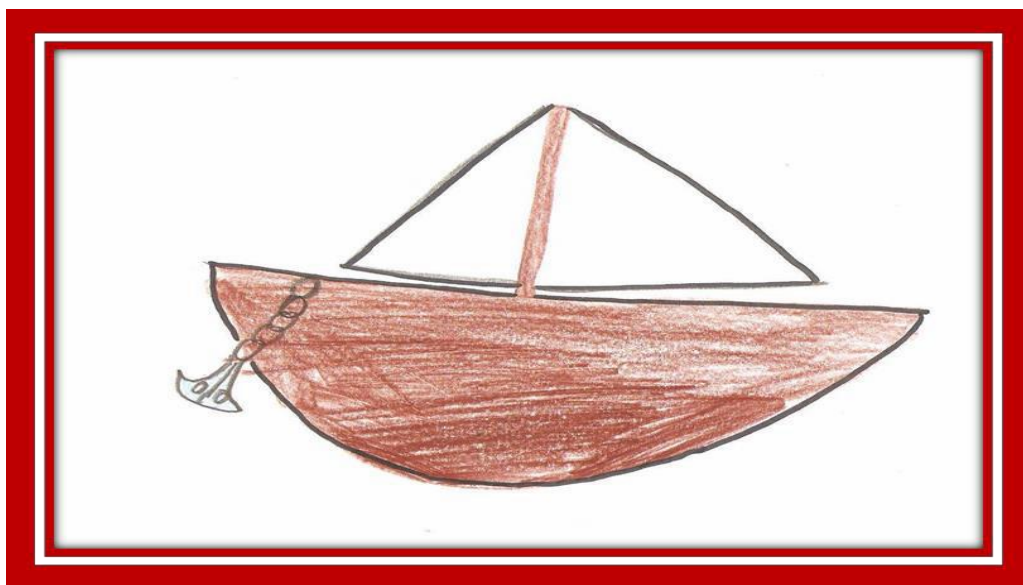
Když jsem byla starší, házeli jsme si balonem. Udělaný byl z kusů hadrů. Hře jsme říkali DO POLA, nebo NA ZAHÁŇKU. Skákali jsme přes provaz, nebo poskakovali na panákoví namalovaném na cestě. Této hře jsme říkali NA BABU. Na schodech domu jsme hrávali hru s kamínky - DRBKY. Asi 5 kamínků jsme rychlým pohybem ruky chytali do dlaně, a kdo chytl všech 5 na jednou, tak vyhrál. Nebo kuličky, které jsme si ušoulali z bláta. Šprtali jsme je do důlku, který jsme si do země udělali podpatkem.

Když mi bylo asi 5let tak jsem musela pomáhat na žních. Tenkrát se seklo všechno kosou. Stařeček sekl, maminka odbírala a dělala snopy a já dělala povřísla, kterými se ty snopy zavazovaly. Když už bylo na polích hotovo, tak se ve stodole mlátilo obilí a já jsem poháněla žentour. To byly kola, které roztáčely krávy, aby rozběhly mlátičku. Nebyla to sice hra, ale práce. To už tak ale muselo být.

Nejvíce jsme si hrávali po dešti, protože byly hliněné cesty a bylo všude bláto, a tak se nemohlo chodit do pole. Tak jsme si hráli NA SPLÁVKY. To byly udělané po boku cesty járky a tam jsme si pouštěli lodičky, vyrobené z kůry stromů, anebo jsme se tam jen tak čachtali. Někdy se stalo, že jsme do bláta spadli a byli celí špinaví. Ale nikdy jsme nedostali výprask, hlavně, že měli od nás rodiče klid a mohli pracovat.

Když byla zima a byl sníh a to vám řeknu, sněhu bylo! Místo balonu jsme koulemi sněhu hráli NA ZAHÁŇKU. Při cestě do školy asi 3 kilometry jsme do sněhu obtiskovali tělem andílky. Stařeček nám vyrobil saně, lyže ani brusle jsme tenkrát neměli. Po ledě jsme se vozili na botech.

A když přišlo jaro, přišla práce a bylo to zase všechno dokola, jen jsme byli o rok starší...

Moje hračka

Autor: Miloslava Podivínská – 76 let, zapsala aktivizační pracovnice CSSP Radomíra Zatloukalová

V dětství jsem dostala od kmotry obrázek ze Svatého kopečka. Byla na něm červená Karkulka a vlk, Karkulka je vyobrazená jako pěkné, dvouleté děvčátko a drží nad ní ochrannou ruku anděl. Obrázek je krásně barevný a má starodávný rám.

V době mého narození začínala válka. Jednou odpoledne, když už mi byly tři roky, k nám přišli dva gestapáci zatknout mého tatínka. Tatínek ale nebyl doma. Pracoval jako učitel a chodil učit i do dva kilometry vzdálené vedlejší vesnice. Gestapáci na něho čekali celé odpoledne. Pamatuji si, že jsem se jich moc bála, i když mi nabízeli čokoládu.

Tatínek po cestě domů schoval letáky, takže u něj nic nenašli. Přesto ho zatkli a odvedli. Živě si pamatuji na jeho odchod. Choval mě v náruči a zpíval písničku. Od této doby jsem se začala modlit k svatému obrázku s Karkulkou.

Tatínka zatkli na udání kolegy. Tatínek se ale na kolegu nezlobil, věděl, že ho mučili a on to nevydržel. Doba ubíhala a já jsem se modlila, aby mě Pán Bůh tatínka vrátil. Ale tatínek se nevracel a maminka stále plakala.

Poslední květnový den 1945 bylo krásně, všechno kvetlo, lidé se radovali a na vesnici se kácel máj. Do naší rozkvetlé zahrady přišel voják, chtěl mě pochovat, ale já jsem před ním s křikem utekla do kuchyně. Nepoznala jsem, že to byl můj vymodlený tatínek.

Všechno dobře dopadlo a maminka si mě začala strojit do první třídy. Nakonec jsem se také stala kantorkou, jako můj tatínek.

Loutkové divadélko

Autor: Drahomíra Frausová – 84 let, zapsala aktivizační pracovnice CSSP Ivana Kapláňková

Jednou šli přes naši vesnici Skalku kočovní herci. Obědvali u nás v lázních a já asi jako sedmileté děvčátko jsem šla okolo. Byla jsem takové drobounké děvčátko, asi jsem se jim líbila, protože mě zavolali a říkali mi: „Panenko, nechceš divádýlko?“

Já jsem se zdráhala to vzít, říkala jsem jim, že to moji rodiče nemůžou zaplatit, ale oni se smáli a dali mi ho.

Bylo to takové maličké loutkové divadélko jen se dvěma malými loutkami: Kašpárkem a Škrholou. Loutky byly tak 15 až 20 cm velké, větší nebyly a celá tahle hračka byla velká jako třeba krabice, ale měla i oponu. Měla jsem starší sestry, byly jsme čtyři holky a mé sestry mi jako nejmladší to divadlo hrávaly. Čuply si za tuhle mou nejoblíbenější hračku a hrály mi různé pohádky, já se smála, bylo to tak krásné, moc ráda na tyto chvíle vzpomínám.

Moje nejoblíbenější hračka, včera i dnes

Autor: Věra Slapnicková – 88 let, zapsala aktivizační pracovnice CSSP Jiřina Piňosová

Moje první vzpomínka na mou první hračku je z roku 1929, na medvídka s velkým čumáčkem, který byl asi 40cm velký a když se mu zmáčklo břicho, tak zabručel. Byl z takového pevného materiálu, velmi kvalitní, protože ještě v roce 1994 jsem ho vlastnila. Byl celý a neporušený. Stěhování do menšího bytu mě bohužel donutilo se této starožitnosti zbavit.

Když mi byly tři roky, tak jsem dostala svou první dřevěnou koloběžku, později mi můj dědeček vyrobil kovovou koloběžku s dřevěným stupátkem, koloběžky se staly mou zálibou.

Do mých pěti až šesti let jsem vyrůstala u babičky a dědečka. Když jsem se narodila, tak můj děda z toho nadšený nebyl, chtěl kluka a taky jako kluka mě vychovával. Ale stali se z nás velcí kamarádi. Dědeček byl prostě taková moje velká láska, tak třeba šel v létě v tom horku se mnou hodinu pěšky na koupaliště v Srbech. V zimě se mnou zase chodil na rybník za městem bruslit, já měla brusle na kličku a můj dědeček tam mrzl a čekal, až se vysportuji.

Pamatuji se, že jako malá jsem si udělala kočárek z krabice a drátu. Na ten jsem si natáhla záclonku a celou tu krabici tahala za provázek. Můj dědeček, jak to viděl, tak mi udělal krásný dřevěný kočárek, ale já chtěla tu mou krabici. Také si vzpomínám, jak jsem dostala krásný kočárek od rodičů, panenku z želvoviny, krásné miminko s ohnutými kolínky a krásnými šatečky s čepečkem a zavínovačkou. Moje teta mi do něj ušila dokonce batistové peřinky s růžičkami a kanýrky, ale já si raději hrála s levnou panenkou za 5,50 Kč. Na tuto levnou panenku jsem si sama šila oblečky i klobouk jsem jí udělala. Tyto ruční práce jsem dělala na staré hrušce u babičky na zahradě, ta měla rozložené široké větve a moc hezky se mi tam sedělo a bylo to mé nejoblíbenější místo, kde jsem si později i četla.

Mé dětství jsem prožila většinou ve společnosti chlapců. Ve třídě jsme byli jen dvě dívky, ale s tou jsem si nerozuměla. Takže jsem si záhy podle vzoru kluků vyrobila prak, který ale nebyl podle mého tatínka to pravé a udělal mi sám krásný prak. Tatínek mě učil házet kameny, mně to moc nešlo, pořád vidím, jak jsem to trénovala v lese a snažila se přehodit dráty od elektrického vedení.

Hrávali jsme si stále venku, skákání přes švihadlo, panák a různé míčové hry, to bylo naše. S chlapci jsme běhali po lesích a hráli si na indiány a vyváděli spousty klukovin, tak třeba jednou jsme za války pekli brambory a přišel na nás policajt, nesměli se tenkrát dělat

ohně, my pobrali již upečené brambory a všichni jsme utekli, ale můj mladší bráška tam zůstal strnule stát a policajt ho chytl a dovedl domů. Byl z toho nešťastný, byl taková citlivá duše, on měl být děvče a já kluk. My si v lese rozdělili upečené brambory a já se přes ploty vrátila domů, ale dostala jsem velmi vyhubováno, ale bití to ne, moji rodiče nás totiž nikdy nebili. Byla to krásná doba, když jsem byla malá a velmi ráda na ni vzpomínám.

Když jsem byla již v důchodu, měla jsem už po sedmdesátce, tak jsem uviděla elektrickou koloběžku na jedné výstavě a tahle záliba z dětství se mi náhle osvěžila v paměti. Koupila jsem si jí, dopravovala jsem se na ní všude, v létě třeba k jezerům Poděbrady u Olomouce, do obchodů na nákupy, za kamarádkami. Až nástup do domova pro seniory mě přiměl ji darovat svému vnukovi. Ale má záliba dlouho nezůstala opomenutá, pořídila jsem si elektrickou tříkolku, která se stala mou nejoblíbenější hračkou dnes. Dopravuji se s ní do přírody a opět na nákupy jako dřív. Tak mohu říct, že oblíbenou hračku mám dodnes.

Oříšek

Květoslava Sedláková – 81 let, si vzpomněla na básničku z dětství. Zapsala aktivizační pracovnice CSSP Renata Hýblová

*Ořech, ořech, oříšek
má chlupatý kožíšek,
uši také, to se ví,
jazyček má růžový.*

*Hlídá celý den a noc,
nedostává za to moc,
za to ho má každý rád,
to je taky dobrý plat.*

Moje hračky

Autor: Miroslav Gregor – 79 let, zapsala aktivizační pracovnice CSSP Radomíra Zatloukalová

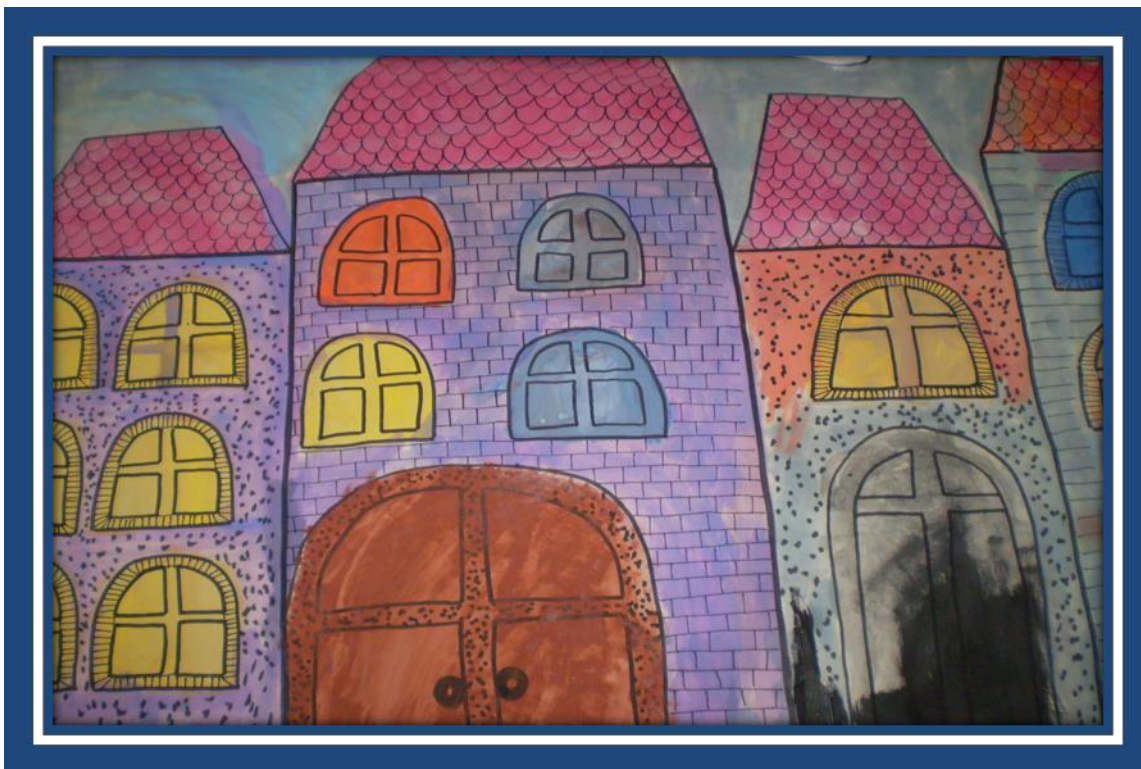
Měl jsem moc pěkné dětství. Vyrůstal jsem na vesnici spolu se starším bratrem. Jednou jsme si vymysleli hru, kterou jsme pojmenovali „ RICI BUM“. Hra spočívala v tom, že jsem bratrovi zavázal oči, do ruky jsem mu dal deku, která měla na konci suk. Bratr mě musel trefit, jenže trefil lustr, který rozbil. Jak to maminka ráno uviděla, to bylo „RICI BUM“!

Rád jsem si hrál i s panenkami, i když se mě kamarádi smáli. Vyrobil jsem si pro mě dokonce i dřevěný kočárek.

Venku jsem jezdil na kole, ale protože jsem měl kolo jen půjčené, bylo velké a já jsem musel šlapat pod štanglí.. Na jaře se hrály kuličky a hráli všichni i děvčata. Kuličky jsme měli hliněné, ale i skleněny. Hráli jsme i hru „HAZARD“, která se hrála s drobnými mincemi. Udělali jsme si čáru, házeli jsme k ní mince, a kdo byl nejbliž, bral všechno.

S tenisovým míčkem jsme hráli „ZAHÁNĚNOU“. Kdo hodil dál, zahnal dál kamaráda. Oblíbili jsme si také „VYBÍJENOU“ se čtyřmi kameny. Kameny vytyčily čtverec. Hráči byli čtyři a jeden uprostřed. Jednou jel pan učitel na kole a vezl si v konvičce zabíjačkovou polévku. Najel na kámen, konvička letěla a pan učitel za ní. Kameny okamžitě zmizely ještě dřív, než pan učitel dopadl.

Můj tatínek byl moc šikovný a trpělivý. Postavil nám ze špejlí model plumlovského zámku. Tuto památku mám u sebe dodnes.

Hračičkové

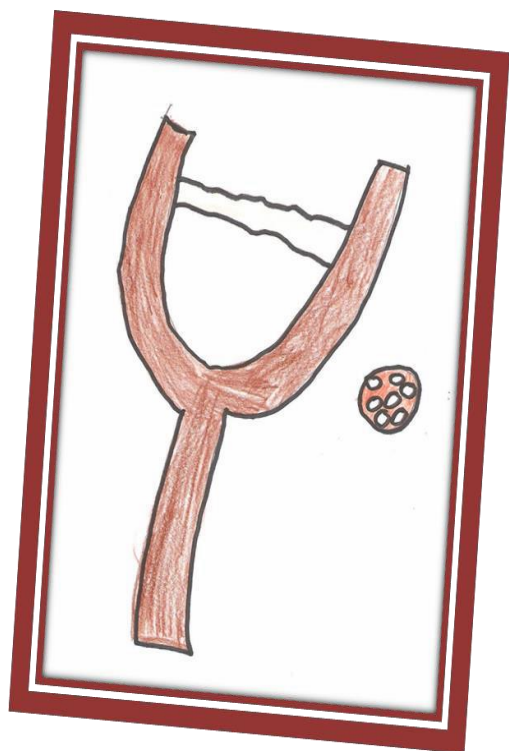
Autor: Stanislav Pukl – 69 let, zapsala aktivizační pracovnice CSSP Ivana Kapláňková

Člověk je v podstatě hravý tvor. Zvláště pánové si rádi hrají. Nejraději mají hračky bez návodu. Zkuste takovému hračičkovi dát třeba drahý foťák, bude kolem sebe fotit jako o život, aniž by o foťáku něco věděl. Až po čase mu přijde divné, že lidem, kterým ty výtvary ukazuje, se tváří kysele a říkají: „No dobrý.“ To proto, že ho vlastně litují. No, to jen tak na úvod.

Jaké jsem já míval v dětství hračky si už ani moc nepomatuji. Já si ty, co jsem měl, musel vyrobit. Stačí polínko dřeva a ostrý nožík a už se tvořila zaoceánská plachetnice. Když jsem uklidil ty hobliny, které po takové stavbě byly všude kolem, vyrazil jsem s lodí k rybníku. Takových plavců bylo obvykle kolem rybníku víc. Bylo hezké ty lodičky pozorovat, jak bojují s vlnobitím. Někdy se lodička zapletla do žabince a následovala záchranná akce – někdy i nebezpečná, když uklouzla noha a zachránce zahučel do rybníka. Neslavný to návrat.

Později jsem začal lepit modely letadel. Byla to taková házedla, špejle a papír, případně guma k pohonu vrtule. No vidíte – guma! Ta se výborně hodila také k výrobě praku. Každý kluk na ulici musel vlastnit prak. Vidlice musela být dřevěná nebo ti, co měli podnikavé dědečky, měli vidlice kovové. To už byla téměř zbraň a mnohdy to způsobilo nejeden malér, když nešikovný střelec trefil to, co neměl a pár facek ho neminulo.

Mezi tím jsem také kreslil. Dokonce jsem měl i olejové barvy, ale později jsem objevil tajemství temné komory. To byl rychlejší způsob, jak zvětšit věci kolem sebe. Nikdy jsem neměl drahý foťák, ale dařilo se. Tyhle hračky mně drží i dnes a to je mi téměř 70 roků. Zůstal jsem pořád tím hračičkou, jako kdysi. Lidé, kteří si hrají, nezlobí a nestárnou.

Krásný vánoční dárek

Autor: Irena Kubíčková – 81 let, zapsala aktivizační pracovnice CSSP Ivana Kapláňková

Často se ve vzpomínkách vracím do mládí a do dětství. Bylo nás hodně sourozenců, a i když doba tehdy nebyla jednoduchá, prožívali jsme hezké dětství. Hodně jsem si hrávala se svou sestrou – dvojčetem Jarkou. Vzpomínám na jedny Vánoce, kdy jsme dostaly, stejný dárek – každá kočárek a panenku. Byly to krásné, stejné kočárky a dokonce měly okénka. Panenky byly jedna blondýna a druhá černovláska. Od té doby jsme si s nimi často společně hrávaly. Naše maminka byla švadlena a tak pro nás někdy, když měla čas, šila pro panenky šatečky. My jsme je zase česaly a ondulovaly, a když jsme chtěly jít s kočárky na procházku, dokonce jsme jim dávaly natáčky a pak je tupírovaly. Jakmile jsme šly s naší maminkou a sestrou s kočárky, každý se za námi otáčel. Byly jsme samozřejmě jako dvojčata stejně oblečené. V zimě jsme měly stejné králičí kožíšky – ušil nám je tatínek, který byl kožešníkem. Nevím, kdo nás tehdy fotil, ale tuto fotku doma ještě někde mám.

Porcelánová panenka

Autor: Zdena Kolářková – 90 let, zapsala aktivizační pracovnice CSSP Ivana Kaplánková

Když jsem byla malá, ještě jsem nechodila ani do školy, měla jsem kamarádku Mařenku, která měla tetu v Americe, jako vychovatelku v nějaké bohaté rodině. Posílala jí hodně hraček. Jednou mi Mařenka dala překrásnou porcelánovou panenku. Jmenovala se Cecilka, byla pohyblivá, mohla jsem jí česat vlásy, mrkala očima a otáčela hlavu. Moje maminka jí ušila dvoje krásné šaty a tatínek mně pro ni udělal postýlku, do které maminka ještě ušila peřinky. Moc ráda jsem si s ní hrávala.

Jednou mně jeden už starší kluk řekl, že mi ji vyfotografuje. Maminka, která mi říkala, ať ji nikam neberu, tenkrát nebyla doma, tak jsem panenku vzala ven a půjčila mu ji. To jsem netušila, že o fotku vůbec nejde a on je jen hodně zlomyslný. Místo fotky jí schválně rozbil hlavičku o parapet. Moc jsem se tenkrát naplakala. Maminka mě utěšovala, abych nebrečela, ale od té doby jsem takovou panenku už neměla. Tady se ještě tenkrát takové nedaly ani koupit – no prostě – byla z Ameriky.

Moje panenka Katuška a můj medvídek do postýlky

Autor: Alena Slavotínková - 87 let, zapsala aktivizační pracovnice CSSP Jiřina Piňosová

Moje nejoblíbenější hračka z mého dětství je má panenka Katuška. Byla celá z bakelitu, měla modrá očička, ohnutá kolínka a vlásky. Moje maminka mi na mou panenku vyrobila celý obleček, bílý kabátek, kalhotky s papučky a na hlavu čepičku se střapečkem. Panenku jsem vozila v krásném kočárku s velkými koly a měla jsem na ni i zavínovačku se dvěma volánky. A ještě si vzpomínám na mého medvídku, kterého jsem měla na spaní. Měl dvě pyžamka, které jsem střídala a maminka mi je prala. S tímto medvídkem jsem spávala až do třetí třídy. Možná je ještě někde na půdě mého domu.

